

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUA ORI PE LUNA

Redacția și Administrația:
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTIOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL:

1. Fondul milelor	Păstorul	5. Cronica externă	V. Dudu, student
2. Scrierea lui Tertullian	N. Chișescu	6. Cărți-reviste	* * *
3. Pregătiri în vederea Sinodului Ecumenic	* * *	7. Parohii vacante	* * *
4. Cronica internă	Pr. Manea Popescu	8. Daruri și mulțumiri	* * *

FONDUL MILELOR

Se împlinesc zece ani, de când I. P. Sf. nostru Arhiepiscop Miron a dispus cu Nr. 2708 din 1921 „să se poarte în toate bisericile—Duminica și Sărbătoarea—discul milelor, chiar și în mănăstiri când slujbele sunt cercetate de vizitatori mai numeroși“ în scopul de-a se forma pretutindenea „fondul milelor“, din care să se dea la săraci, bolnavi, orfani, văduve, școlari: cărți, haine etc. Din sumele intrate, la disc, 10% au să fie trimise la fondul central al Arhiepiscopiei.

În decursul acestui prim deceniu am primit rapoarte, că în foarte multe locuri bunele începuturi au dat roade mai mult decât mulțumitoare.

Preoții harnici au executat strict ordinul, nu al autorității bisericesti, ci al Mântuitorului Hristos, ceea ce a produs o excelentă impresie, nu numai asupra celor ajutorați, ci asupra tuturor poporenilor. În unele parohii acțiunea milelor a luat avânt, încât au ajuns și la 100.000 și mai mult sumele, ce se dau săracilor mai ales în timpul iernii.

Unele parohii din Capitala București stau în fruntea acțiunii. Așa preotul P. Grigoriu dela biserica Alexe împarte an de an din banii adunați cu „Pușculița“ suma de circa 30.000.

Părintele Mihail Șerpoianu, ajutat de soția sa și de alți evlavioși creștini din parohia „Podeanu“ a ajuns să împartă în zile de iarnă prânz și cină la vre-o 40 familii sărace, zilnic.

Preotul G. Păunescu, dela bis. Cărămindarii de jos a împărțit de Crăciun: 500 kgr. carne, 500 pâini și îmbrăcăminte la copiii săraci.

Preotul D-r Marin C. Ionescu, dela bis. Cuibu cu Barză, a dat ajutoare în valoare de 25.000 lei.

Preotul Mihail Bulacu, dela bis. Sf. Elefterie, deasemenea. Biserica Dichiu, prin osteneala C. preot N. Rădulescu și biserica Sf. Apostoli păstorită de C. Preot G. Comana, au alinat suferințele și au împlinit nevoile multor săraci.

Asociația creștină ortodoxă «Patriarhul Miron» din București împarte anual ajutoare în valoare de peste 100.000 lei. Preotul Toma Chiricuță dela biserica Zlătari a ajuns să împartă lunar peste 20.000 lei la săraci din contribuțiile creștinilor miloși.

După datele statistice trimise de oficiile protopopești s'ar fi împărțit în 1929 din fondul milelor în toate parohiile arhiepiscopiei șapte milioane lei.

Biserica Silivestru, Sf. Vineri-Nouă, Sf. Nicolae Șelari, Crețulescu, Sf. Spiridon Nou și multe altele împart permanent ajutoare însemnate, cari se alătură cu vrednicie la vechile așezăminte dela „Domnița Bălașa“, „Azilul Ghenadie“, „Azilul Costeasca“ dela societatea Clerului „Ajutorul“ și „Azilul dela Sf. Vineri Herasca“, în cari se adăpostesc la 50 femei bătrâne. Iar „Asociația preoteselor ortodoxe“ a deschis un cămin pentru 24 fiice de preoți dela Universitate, unde li se dă mâncare și adăpost ieftin.

La centrul Arhiepiscopiei, I. P. Sf. Patriarh Miron a știut crea asemenea mijloace însemnate în acelaș scop samaritan, încât se împart, la an, din ajutoare dela stat:

350.000 Lei la săraci, bolnavi, etc.

50.000 „ „ instituții sărace

100.000 „ „ preotese văduve sărace și la câte un preot infirm.

200.000 Lei = Din venitele sporite ale „Bisericii Hanu-Colții“ = la studenți orfani din străinătate, cari studiază teologia și la alți străini.

400.000 Lei la studenți în teologie în străinătate. Se dau din mijloacele adunate de Arhiepiscopie și din ajutorul dela stat, care an cu an scade.

40-50.000 Lei la săraci, invalizi, școlari; din venitele Catedralei.

Vre-o 200.000 Lei s'au dat din caseta I. P. Sf. Patriarh în 1930.

Această sumă de aproape 1 1/2 e foarte respectabilă, mai ales când iei în considerare că înainte cu 5 ani arhiepiscopia nu avea nici un mijloc, nici un singur ban.

„Fondul milelor“ central face la finea anului 1930 1.777.917 lei.

Chiar dacă marea criză financiară ar mai reduce în viitor sumele, totuși ajutoarele acestea rămân respectabile. Și totuși față de uriașele lipsuri ale zilelor de azi ele rămân niște picuri în pustia Saharei.

Tocmai deaceia zelul preoților și al tuturor binevoitorilor bisericii în această evanghelică privință nu-i iertat să slăbiască, ci în toate parohiile Cucernicii preoți, cercurile pastorale cu proestoșii lor și toți, călăuziți și sfătuiți de Prea Cuc. Protopopi, trebuie mereu să intensifice munca tuturor în această direcție, că — unde roadele au fost bune, — ele să se menție și pentru viitor, iar — unde zelul a slăbit sau a încetat cu totul — să se reînceapă lucrul și să se continue neîncetat, căci fără de această latură a muncii pastorale, munca bisericii va rămâne mai mult teoretică. Cu cât mizeria poporului crește, cu atât mai mult trebuie să crească și munca și succesele pastorale ale bisericii întru exercitarea faptelor de milă creștinească.

PASTORUL

SCRIEREA LUI TERTULLIAN

DESPRE PRESCRIPTIA ERETICILOR

care ne dovedește că omul eretic nu are dreptul să se folosească de Sfintele Scripturi în disputele cu drept-credincioșii.

PARTEA DOUA (Capitolele XV-XXXVII):

Scripturile, (ca și credința cea adevărată) sunt patrimoniul sfânt al Bisericii drept-măritoare; să nu dăm prilej omului eretic de a se folosi de ele.

CAP. XXIX 1):

In trufia lor cea nemărginită, ereticii socotesc că adevărul a rămas necunoscut până la ivirea rătăcirilor lor.

XXIX. In orice chip s'ar fi greșit, amăgirea a domnit, (după eretici) atâta timp cât

1. Vezi ultimele 5 numere.

n'au fost eresuri. (2) Adevărul a așteptat pe un Marcion și pe un Valentin, ca să fie descătușat! (3) Până la ei, se propoveduia o Evanghelică înșelătoare; amăgitoare era și credința; greșite atâtea mii de botezuri: amăgitoare atâtea lucrări ale credinței; înșelătoare plinirea atâtor virtuți și a unui har așa de mare; greșite slujirea preotească și atâtea (alte) serviri; greșite, în sfârșit, (au fost) încununările atâtor mucenici!

(4) Ori, dacă nu erau amăgitoare și nici deșarte, cum să ne lămurim (faptul) că lucrările lui Dumnezeu s'au desfășurat înainte de a ști ale cărui Dumnezeu sunt? că au

fost creștini înainte de a fi aflat pe Christos? că au fost eresuri înaintea dreptei-credințe?

(5). Dar, la orice lucru, adevărul trece înaintea imaginii sale: ceea ce-i este asemenea urmează după el. (6). De altfel ar fi o nerozie destul de mare (să pretindă cineva) că eresul are întâetate față de învățătura cea adevărată: căci aceasta (din urmă) a prevestit eresurile viitoare, ca să ne ferim (de ele).

(7). S'a scris către Biserica (păstrătoare) a acestei învățături... adică însăși această învățătură scrie către Biserica sa: „Dacă chiar un înger din cer ar vesti altă Evanghelie decât aceea, pe care v'am vestit-o, să fie anatema (Gal. I, 8).

CAP. XXX.

Întâetatea învățăturii celei sobornicești față de a eresurilor, este dovada adevărului ei.

XXX. Unde se aflau pe atunci Marcion, corăbierul din Pont, iubitorul de Stoicism? unde era Valentin, următor al Platonismului? (2) Căci e neîndoielnic că n'au fost chiar așa de vechi: (au trăit) sub domnia lui Antoniu; au crezut mai întâi în învățătura cea obștească în Biserica Romană sub episcopatul Fericitului Eleuter²); până ce, din cauza dorinții de a ști mai mult, ce nu le dă pace și cu care stricau și pe frații lor, au fost înlăturați odată și apoi din (nou) Marcion și cu cele două sute (de mii) de sesterți, pe care-i aduseseră (Bisericii); surghinuiți din nou printr'o despărțenie pentru totdeauna, ei împrăștiară veninul învățăturilor lor. (3) Însfârșit Marcion a făcut mărturisire de pocăință, — după ce primise condițiunea ce i se pusese: că va avea pace numai dacă va da înapoi Bisericii pe ceilalți, îndrumați de el spre pieirea lor — dar moartea i-a luat-o înainte.

(4)... Se cădea să fie eresuri (cf. II, Cor. XI, 19). Dar eresurile nu de aceea sunt bune: fiindcă trebuia să existe și ele — ca și când ce e rău n'ar putea să existe: căci și Domnul se cădea să fie vândut, dar vai de vânzător! (cf. Marc. XIU, 21). Nimeni, deci să nu aștepte aici o îndreptățire a eresurilor.

(5) Dar să cercetăm și obârșia lui Apelle³). Acesta nu e atât de vechiu ca Marcion, cel ce l-a învățat și l-a deprins pe el: căzut

printr'o femeie și părăsind înfrânarea marcionită, s'a retras în Alexandria, de sub ochii celui mai sobru învățator al său. (6). De aci s'a întors el nu cu o viață mai îndreptățită, afară de aceea că nu mai era Marcionit... s'a alipit de o altă femeie, — fecioara aceea Filumena, despre care am pomenit mai sus⁴) — care mai apoi a devenit o mare desfrânată și, amăgit de lucrarea ei, a scris „Descoperirile“ pe care le învățase dela ea. (7) Și până astăzi mai sunt pe lume (oameni) de aceia, cari-și aduc aminte de ei, ba chiar și învățăcei și urmași de ai lor, așa încât (nimeni) nu poate tăgădui că aceștia s'au ivit mai târziu. (8) De altfel ei sunt osândiți chiar de faptele lor proprii, după cum a zis Domnul (cf. Mat. VII, 16): (9) Dacă Marcion a despărțit, Noul Testament de cel Vechiu, atunci el a venit mai târziu decât ceea ce a despărțit, căci n'ar fi putut despărți ceea ce nu forma un tot. (10) Căci (faptul că) înainte de a fi despărțite au format un tot și că după aceea s'a săvârșit despărțirea, arată că cel ce le-a despărțit a venit mai târziu.

(11) Deasemenea Valentin, înfățișând altfel (Scripturile) și îndreptând ceea ce îndrepta, sub cuvânt că fusese greșit de mai înainte, ne dovedește că (Scripturile) sunt ale altora.

(12) Ii pomenim anume pe aceștia, ca pe niște schimbători ai adevărului mai însemnați și mai obicinuiți. (cf. I Petru II, 15). Incolo mai merg să strămbe căile Domnului și un Nigidiu și un Hermogene ca și mulți alții. Să-mi arate dar, cu putere dela cine purced ei la aceasta! (14) Dacă predică un alt Dumnezeu, de ce se folosesc tocmai de lucrurile, de Scripturile și de numele Dumnezeului contra căruia predică ei? Iar dacă-L propoveduesc pe El, de ce-L propoveduesc în alt chip? (15) Să aducă dovada că sunt niște apostoli noi; să spună (răspicat) că iarăș s'a pogorît Christos, că iarăș a învățat El însuș, că s'a răstignit din nou, că a murit încă odată și că iarăș a înviat. (16) Căci așa trimite (Domnii) pe Apostoli, de obicei: le dă puterea de a săvârși aceleaș minuni, ca și El însuș. (cf. Marc. XVI, 17). (17) Aș dori să-mi arate și ei minunile lor; de altfel, eu cunosc puterea, prin care ei năzuesc să ajungă pe apostoli: aceia înviau morții; aceștiaucid viii! (cf. Fapte III, 1 sq).

2. Aceste date nu coincid; vezi Introd. Labriolle, textul citat, p. LVIII—LIX.

3. Pentru diferitele numd. vezi cat. XXXIII.

4. Cap. VI, v. 6.

CAP. XXXI.

În parabola Sa (Mat. XII, 24 sp.), Dom ul ne-a arătat că învățătura cea sădită mai întâiu, în Biserică, este ca grâul curat, față de neghina eresurilor sădită mai pe urmă de diavolul.

XXXI. După acest ocol, să mă întorc la disputa despre întăetatea adevărului și zăbavnica arătare a minciunii; noi găsim un sprijin și în parabola aceea (cf. Mat. XIII, 24 sq.), după care sămânța cea bună a grâului, la început a fost semănată, de Domnul: după aceea a fost amestecată și iarba cea vătămătoare a neghinei de către dușmanul-Diavol. Aceasta închipuește, lămurit, deosebirile de învățături, căci și în altă parte cuvântul lui Dumnezeu este asemănat unei semințe (cf. Luca XII 11, Marcu IV, 3). (3) Așa încât chiar din această orânduire se arată că ceea ce este încredințat mai dinainte: dela Domnul este și adevărat este; și că (din contră) e strein și mincinos ceea ce s'a adăogat mai târziu. (4) Această judecată va rămâne nezdruncinată contra acestor erezii târzielnice, care nu pot să pretindă la nici o tărie (ce vine) din cuget ca să apere adevărul susținut de ele.

CAP. XXXII.

Ereticii nu vor putea dovedi nici odată că au temelie pe Apostoli ori pe Bărbații apostolici; iar nepotrivirea învățăturilor lor cu ale acelora, i-a osândit pentru totdeauna.

XXXII. De altfel, dacă unele eresuri cutează să se răsădească (singure) în epoca apostolică, pentru ca să pară astfel lăsate chiar de către Apostoli, fiindcă ar fi existat chiar sub Apostoli, putem să (le) zicem: „Să-și dea la iveală obârșia Bisericilor lor; să desfășure șirul episcopilor lor, precum urmează unul după altul, dintru început, așa încât cel dintâiu episcop (al lor, să poată) avea chezaș și înaintaș pe vreunul dintre Apostoli ori Bărbați Apostolici, cari au stăruiat până la urmă în cele Apostolești“. (2) Căci în acest chip, Bisericile Apostolice fac cunoscute pomelnicele lor: astfel, Biserica Smirnei istorisește că Policarp a fost înscăunat de către Ioan; tot astfel, Clement al Romei a fost sfințit de către Petru. (3). Iată cum și celelalte Biserici, arată, de obicei, pe acei, cari,

puși episcopi de către Apostoli, au butași ai seminței apostolicești.

(4) Să plăsmuiască și ereticii ceva la fel! După atâtea blasfemii, ce nu le este îngăduit?

(5) Dar chiar de vor face astfel, nu vor folosi cu nimic! căci învățătura lor, după ce va fi pusă alături de cea apostolică, va arăta, cu nepotrivirea și cu deosebirile sale că n'are drept părinte nici vreun apostol nici vreun Bărbat Apostolic: După cum Apostolii n'ar fi învățat ceva deosebit dela unul la altul, tot astfel și Bărbații Apostolici n'au dat dela ei ceva care să se opună Apostolilor, în afară numai dacă aceia, cari au fost instruiți de către Apostoli, vor fi propoveduit în alt chip. (6) La această probă sunt îmbiate (erezii) și de către acele Biserici, care — deși n'au puțința să arate ca întemeietor al lor, pe nici-unul dintre Apostoli sau Bărbați Apostolici, fiind mult mai nouă ca și cele ce se întemeiază zi de zi — totuș, se înțeleg în aceeași credință și, din cauza înrudirii strânse a învățăturii lor, nu sunt socotite mai puțin apostolice.

(7) Așa dar, toate eresurile, ațâțate de Bisericile noastre ca să dea această îndoită dovadă, să arate prin ce se socotesc ele apostolice! (8) Dar tocmai pentru aceasta, nici nu sunt (apostolice), nici nu o pot dovedi că sunt; și nici nu sunt primite întru pace și la împărtășire de către Bisericile în orice fel Apostolice, fiindcă, din cauza deosebirii credinței lor, ele nu sunt nici de cum apostolice.

CAP. XXXII.

Eresurile din timpul Apostolilor, au fost osândite de către aceștia.

XXXII. Adaog la aceasta o cercetare a acelor învățături, care au existat pe timpul Apostolilor și care au fost descrise și afurisite de către înșiși Apostolii. (2) Căci cele de azi vor fi mai bine arătate cum sunt, dacă se va dovedi că au existat încă de pe atunci sau că-și trag spița din acelea, care au fost atunci.

(3) În epistola întâia către Corinteni (cf. I Cor. XV, 12). Pavel osândește pe cei ce tăgăduesc ori pun la îndoială Învierea: aceasta este în deosebi părerea Saduchellor (cf. Mat. XXII 23, Fapte XXIII 8). (4) De ea s'a folosit Marcion și Apelle, ca și Valentin și toți aceia cari nimicesc credința în învierea trupurilor. (5) Scriind Galatenilor, (cf. Gal.

V 2) el muștră pe cei ce păzesc și apără tăerea împrejur și legea: aceasta e erezia lui Hebion. (6) Dând cuvânt de învățătură lui Timotei, el ceartă pe cei cari se opun căsătoriiilor: așa învață Marcion și Apelle, învățăcelul său. (7). La fel atacă el pe acei cari ziceau că învlerea se și săvârșise. (cf. II Tim. II 18): aceasta mărturisesc dela ei înșiși Valentinienii. (L) Dar și când pomenește de ghenealoghia fără de sfârșit (cf. I. I Tim. I 4) se simte și aici Valentin, după care, un Eon — nu știu mai care căci are un nume straniu și apoi, sunt mai mulți — a născut din Harul său: Simțul și Adevărul; acestea, la rândul lor, au dat naștere altor doi (Eoni): Cuvântul și Viața; iar aceștia au născut Omul și Biserica. Din ogdoada aceasta, întâia a Eonilor, au luat viața alți zece și înfârșit doisprezece Eoni cu nume ciudate, ca să împlinească povestea celor 30 Eoni. (9) Acelaș Apostol, când osândește pe cei robiți stihilor (cf. Gal.

IV 3), dă pe față ceva dela Hermogene, care, vorbind despre o materie necreată, o face asemenea lui Dumnezeu, care (singur) n'a fost creat și astfel face din ea zeita-mumă a stihilor, așa încât poate să i se robească, fiindcă e asemenea lui Dumnezeu.

(10) Și Ioan, în Apocalipsă (cf. Apoc. II 20), poruncește să se pedepsească cei cari mănâncă din cele sacrificate idolilor și cei ce fac desfrânări: mai sunt și azi niște Nicolaiți: este erezia ce se chiamă Cainită. (11). Într'o epistolă el numește Antichriști (cf. I Ioan IV 3, II 22), pe cei ce nu credeau că Iisus este fiul lui Dumnezeu. Marcion și-a însușit pe cea dintâiu (părere) iar Hebion pe cea de a doua. (12) Învățătura magică a lui Simon, care slujea îngerilor, s'a socotit ea singură printre idolatrii și s'a osândit, odată cu Simon, de către Petre Apostolul (cf. Fapte VIII 20 sq.).

Traducere din latinește de N. CHIȚESCU

PREGATIRI IN VEDEREA SINODULUI ECUMENIC

Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe române ne-a trimis următoarea adresă cu No. 7/I 931, în legătură cu pregătirile ce trebuiesc făcute în vederea prosinodului ecumenic:

In conformitate cu avizul conferinței episcopale din 17-18 Decembrie 1930, și potrivit hotărârii, aprobată de Noi, adusă de Comisiunea adhoc, instituită în această conferință, avem onoare a vă înainta, odată cu aceasta un exemplar din: Procesele verbale ale Comisiunii Sfințelor Biserici ortodoxe adunată în sfânta marea mănăstire a Vatopedului din Sf. Munte“ (în grecește) cum și un extras (în românește) al temelor fixate în acea Comisiune pentru a fi supuse deliberării viitorului Prosinod al Sf. Biserici ortodoxe.

Totdeodată facem cunoscut că în conferința noastră episcopală din 17-18. XII 930, s'a stabilit ca la fiecare Mitropolie să se constituie câte o comisiune de teologi episcopi, preoți și mireni.

Președinții comisiunilor sunt de drept II. PP. SS. Mitropoliți. II. PP. SS. Lor vor alcătui comisiunea cum vor crede de cuviință.

Aceste comisiuni vor aduna materialul necesar, îl vor cerceta și clasifica și apoi vor întocmi studii aprofundate asupra temelor ce li s'au repartizat.

Pentru comisiunea mitropolitană a Inalt Prea Sfinției Voastre s'a repartizat spre studiere temele No. 6, 13, 15, și 16 din alăturatul tablou.

Și întrucât, conform adresei No. 2036/930 a Patriarhiei Ecumenice, în curând se va convoca Prosinodul pentru continuarea lucrărilor începute la Vatopedi, e necesar să dispuneți urgenta constituire a comisiunii și punerea în studiu a temelor fixate.

Iar după ce comisiunea va termina lucrarea, materialul adunat și studiile alcătuite Vă rugăm să binevoiți a-le trimite Sf. Sinod, spre a fi supuse deliberării și aprobării sale definitive.

Primiți Vă rugăm, INALT PREA SFINȚITE ale NOASTRE întru Hristos frățești îmbrățișări.

PREȘEDINTE, PATRIARH
MIRON

Director,
† TITUS TARGOVIȘTEANU

**Temele formulate la Vatopedi și cuprinse în
procesul verbal No. 14-15 din 22 și 23
Iunie 1930.**

1. Comisiunea pregătitoare interortodoxă punând chestia Bisericii ruse ca cea dintâi în catalog, roagă pe S. S. Patriarhul ecumenic, ca, mai înainte chiar de convocarea prosinodului, să facă posibil, într'un chip oarecare, prezența în prosinod și a reprezentanților Bisericii ruse, provenind fie din lăuntrul fie din afara Rusiei.

2. Stabilirea unei legături mult mai strânse și al unui contact mult mai apropiat al Bisericilor ortodoxe între ele, precum și stabilirea mijloacelor de realizare, între care: schimb reciproc de studenți și de diferite misiuni de preoți, de profesori de teologie și de predicatori, în vederea unei interpenetrații cât mai complete. De asemenea, o conlucrare cât mai activă a Bisericilor ortodoxe între ele în chestiunile spirituale, morale și sociale pentru binele popoarelor ortodoxe.

3. Educațiunea clerului în școalele de teologie și seminarii și necesitatea de a organiza, sub directa conducere a autorității bisericesti cu înlăturarea oricărei tendințe contrarii acestui principiu.

4. Examinarea situației actuale a Bisericii ortodoxe din America și aflarea mijloacelor de a remedia și îmbunătăți actuala stare.

5. Aflarea mijloacelor necesare prin care să se aducă monahismul ortodox răsăritean la vechea i frumusețe și strălucire nu numai în privința perseverenței în tradițiunile și regulile mănăstirești, ci și prin reînnoirea vechilor sale ocupațiuni științifice, filantropice și culturale și în special cultivarea artelor sacre.

6. Căutarea mijloacelor în vederea unei colaborări a Bisericilor ortodoxe între ele, cu scopul de a combate ateismul precum și diferitele sisteme rătăcite ca: francmasoneria, teosofia, spiritismul etc.

7. Definirea relațiilor Bisericii ortodoxe cu Bisericile eterodoxe atât din răsărit cât și din apus.

Și anume:

a) Relațiuni în duh de dragoste, care, (după cuvântul Sf. Apostol Pavel) toate le nădăduște (I. Cor. XIII, 7-8) cu Bisericile eterodoxe (armeană, coptă, abisiniană, haldeiană, iacobită, veche catolică, anglicană), care tind

să se apropie de Biserica ortodoxă și nu fac nici un fel de prozelitism printre ortodoxi, și

b) Relațiuni de precauțiuni și de apărare față de eterodoxii care fac prozelitism și lucrează sub orice formă ca să prejudicieze Bisericii ortodoxe: catolicismul: uniaticismul: Protestantismul: metodismul, baptismul, adventismul etc.

8. Examinarea chestiunii cari dintre eretici și schismatici vor putea fi primiți în sânul Bisericii ortodoxe, prin botez, cari prin mirungere și cari prin „libelos pisteos“.

9. Codificarea sfintelor canoane și a rânduelilor canonice, spre a fi supuse la vreme Sinodului ecumenic.

10. Examinarea practicilor actuale în viçoare în Bisericile locale în privința impedimentelor la căsătorie, a cauzelor de divorț și a procedurilor respective legale, precum și studierea mijloacelor prin care s'ar putea ajunge, pe cât posibil, la o practică uniformă în toată Biserica ortodoxă.

11. Organizarea tribunalelor spirituale bisericesti, dacă e posibil, în chip uniform, în toată Biserica ortodoxă și introducerea unei proceduri penale bisericesti.

12. Examinarea unui mod unic de alegere a episcopilor și în deosebi a căpeteniilor (patriari și președinți) Bisericilor ortodoxe autocefale în conformitate cu sfintele canoane.

13. Studierea chestiunii calendarului sub aspectul hotărârii primului sinod ecumenic privitor la pascalie, și aflarea mijlocului de a restitui un acord între Bisericile ortodoxe în această chestiune.

14. Uniformizarea, pe cât posibil, a tipiconului în conformitate cu tradițiunea bisericască.

15. Studierea și aflarea mijloacelor prin care să se intensifice printre popoarele ortodoxe o cultură creștină ortodoxă care să îmbrățișeze toate manifestațiunile lor de viață.

16. Studiu asupra mijloacelor în ce privește susținerea și întărirea artei bizantine tradiționale în diferitele ei exprimări precum: muzica bisericască, pictura, arhitectura, țesătura odăjdilor, orfevreria.

17. Definirea condițiilor potrivit cărora se proclamă și se recunoaște autocefalia unei biserici ortodoxe, precum și definirea numărului bisericilor autocefele ortodoxe azi recunoscute, în vederea intercomuniunii canonice și a participării lor la conferințele și sinoadele interortodoxe fără împiedicare. De

asemenea, definirea condițiilor după care o biserică se proclamă autonomă, și deosebirea dintre autocefalie și autonomie.

În ziua de 15 Ianuarie 1931, I. P. S. Patriarh D. D. Dr. Miron Cristea a convocat în palatul patriarhal un număr de preoți, profesori universitari și civili, pe care l-a invitat să-și ia asupra-și chestiunile atribuite Arhiepiscopiei noastre. I. P. S. S. a deschis ședința cu următoarea cuvântare:

Se cunoaște scopul reuniunii noastre act....

Nu știu ce vor fi făcut celelalte biserici ortodoxe, 11 sau 12 la număr, însă știu ce am făcut noi în această mare chestiune ce ne preocupă....

În prima mea epistolă ecumenică, trimisă Patriarhilor orientali, în 1920, am exprimat dorința convocării unui sinod panortodox.

De atunci am căutat să mai „urgentes“ încă această chestiune.

Și în 1921, am trimis Patriarhilor ortodoci un fel de program cu 8 sau 9 chestiuni ce ar fi trebuit discutate la sinodul panortodox.

Mai târziu, am vizitat personal pe Patriarhii orientali și cu acea ocazie am atins și această chestiune în conversațiunile noastre.

Ceeace face ca orice inițiativă în această direcțiune să fie paralizată e faptul că Patriarhul ecumenic, pe care dorim ca Dumnezeu să ni-l țină încă sănătos, are de suferit tot felul de neajunsuri din partea Republicii turcești, de zece ani încoace.

Turcii refuză să-l recunoască de Patriarh ecumenic, și îl consideră numai ca șef spiritual al celor 200-300.000 greci, aflați în cuprinsul Republicii turcești.

Sinodul ce s'a ținut cu privire la îndreptarea calendarului a mers cum a mers..... Acum însă, i se interzice Patriarhului de a convoca pe reprezentanții Bisericilor ortodoxe pe pământul turcesc..... Mai mult, i se interzice și de a teși din țară, spre a merge la vre-o întrunire cu ortodoxii, sub amenințarea de a nu mai fi primit înapoi.

Nu fără greutate s'a putut ține comisiunea Bisericilor ortodoxe la Mănăstirea Vatopedi, unde Biserica noastră a avut ca delegați pe P. P. S. S. Lucian al Romanului și Tit Târgovișteanu.....

La această consfătuire, dela Vatopedi, s'au fixat cele 17 puncte, care urmează să fie discutate de fiecare biserică ortodoxă, în parte

ca apoi, soluțiunile găsite să fie supuse de liberării Prosinodului ecumenic.

Toată lumea se bucură de inițiativa tinerii acestui Prosinod.....

Nu trebuie ascuns însă că greutățile sunt enorme :

1. *Lipsa unității de limbă va da loc la multe întârzieri, confuziuni, etc.*

2. *Faptul că de 11 veacuri nu s'au mai ținut asemenea întruniri, a făcut să se piardă obișnuința discuțiilor în comun.*

Vor fi deosebiri de păreri : unii mai conservatori, alții mai liberali, etc. de temperamente : Grecii într'un fel, Slavii într'altul... încât discuțiile se vor duce anevoais.

Îmi amintesc ce greu au decurs desbaterile cu ocaziunea Legii de organizare a Bisericii Ortodoxe Române, când reprezentanți ai provinciilor ce trăiseră sub 7 împărații deosebite s'au găsit la oală și când nici cei mai optimiști nu mai credeau că se va putea ajunge la un acord.

Ceeace socotesc că ar putea în mod real, ajuta succesul sinodului, ar fi că toate lucrurile să fie foarte bine pregătite : sistematic și precis.....

Aceste 17 teme, pe care le veți afla îndată au fost acceptate de Patriarhul ecumenic, care a avut de asemenea reprezentantul său la Vatopedi.

La noi, s'au împărțit pe cele 5 Mitropolii, luând Bucureștii și Sibiul câte 4, iar celelalte 3 Mitropolii, câte trei chestiuni fiecare.

Fiecare Mitropolie constituie o comisiune, în trunte cu Mitropolitul respectiv, care comisiune va constitui atâtea sub-comisiuni, după numărul chestiunilor de discutat, astfel ca fiecare chestiune să fie tratată de oameni cu competența necesară.

Acest lucru îl facem și noi acum.....

Eu sper că părerile noastre să aibă greutate și să fie acceptate de toți.....

Îmi dă nădejde la aceasta și faptul că la Vatopedi delegații noștri, atât ca reprezentanți ai celei mai mari biserici ortodoxe, cât și ca persoane cu pregătire aleasă, au avut un rol aproape hotărâtor în discuțiuni.

Cu acestea, declar conferința deschisă.

Apoi s'a dat cetire temelor de mai sus și s'au constituit următoarele patru subcomisiuni, după numărul celor patru teme, cu

însărcinarea de a studia chestiunile respective și a le depune I. P. S. Patriarh până al 1 Aprilie 1931, cel mai târziu.

Lista onor. membri ai celor 4 sub-comisiuni

I.

Pentru chestiunea dela punctul 6:

6. Căutarea mijloacelor în vederea unei colaborări a Bisericilor ortodoxe între ele, cu scopul de a combate ateismul precum și diferitele sisteme rătăcite ca: francmasoneria, teosofia, spiritismul, etc.:

1) D-1 profesor V. G. Ispir, Președinte; 2) P. C. Prof. Gr. Cristescu; 3) P. C. Prof. I. Ionescu Directorul Seminarului Nifon; 4) P. C. Pr. Petre Chiricuță; 5) P. C. Diacon H. Roventza; 6) D-1 Prof. I. Savin.

II.

Pentru chestiunea dela punctul 13.

13. Studiarea chestiunii calendarului sub aspectul hotărârii primului sinod ecumenic privitor la pascalie, și aflarea mijlocului de a restitui un acord între bisericile ortodoxe în această chestiune.

1) D-1 profesor D. Boroianu, președinte; 2) P. Cuv. Arhim. I. Scriban; 3) P. C. Pr.

D. Georgescu; 4. P. C. Pr. Victor Popescu; 5) D-1 profesor I. Saru.

III.

Pentru chestiunea dela punctul 15:

15. Studiarea și aflarea mijloacelor prin care să se intensifice printre popoarele ortodoxe o cultură creștină ortodoxă care să îmbrățișeze toate manifestațiunile lor de viață.

1) P. S. Titu Târgovișteanu președinte; P. C. Pr. Manea Popescu Cons. Ref. la Secția Cult.; 3) P. C. Pr. I. Popescu-Mălăești Decanul Facult. Teologice; 4. P. C. Pr. Gr. Pișculescu; 5) D-1 Prof. Teodor M. Popescu; 6) D-1 Prof. Nichifor Crainic; 7) D-1 Prof. Șerban Ionescu.

IV

Pentru chestiunea dela punctul 16:

16. Studiu asupra mijloacelor în ce privește susținerea și întărirea artei bizantine tradiționale în diferitele ei exprimări precum; muzica bisericească, pictura, arhitectura, țesătura odăjdiilor, orfevreria.

1) P. C. Pr. N. Popescu Boteanu, Președinte; 2) P. C. Pr. Petre Vintilescu; 3) Pr. Partenie Directorul Seminarului Central; 4) D-1 C. Brăiloiu; 5) D-1 Busuioceanu.

C R O N I C A I N T E R N A

Cu adresa No. 844 din 12 Ianuarie 1931, Ministerul de Externe — Direcția politică orientală — ne arată că clerul bisericii ortodoxe albaneze se găsește la un nivel foarte scăzut în privința culturii teologice și din considerațiunea că Biserica ortodoxă română se află astăzi în fruntea Bisericilor ortodoxe — propune să primim 2—3 tineri albanezi, absolvenți de liceu, în Internatul nostru teologic, pentru a urma cursurile Facultății de Teologie din București. La care I. P. S. Patriarh a binevoit a răspunde că deja este în programul nostru a primi la Facultatea de Teologie și în Internatul teologic tineri ortodoxi ai popoarelor ortodoxe. Deci se primesc bucuroși în Internatul nostru 2—3 albanezi, însă astfel ca 2 să fie albanezi și unul român, încât să se folosească și aromânii din Albania.

* * *

Direcțiunea generală a Casei Autonome Monopolurilor Regatului României ne aduce la cunoștință, prin adresa No. 138290/16 XII 930, că Onor Consiliul de Administrație C. A. M. în ședința din 8 Decembrie 1930 a aprobat să se cedeze terenul necesar construirii unei biserici în cartierul Manufacturii de tutun Belvedere din București, în suprafața de circa 1300 m. p.

Se știe că în mijlocul muncitorimii dela Fabrica de tutun Belvedere lucrează de câțiva ani, cu multă inimă și tact c. preot Petru Șerpe, care a izbutit să ridice ideea creștină la o înălțime predominantă și să îndrepte privirile tuturor spre sursele de adevărată viață ale credinței ortodoxe. La început și a amenajat o capeluță, într-o cameră din interiorul fabricii, — pentru săvârșirea cultului divin și împlinirea nevoilor religioase ale muncitorimii. Acum, iată că

s'a simțit nevoia ridicării unui locaș sfânt, mai spațios și permanent: biserica, ceea ce înseamnă că tot lucrul desfășurat pentru slava lui Dumnezeu și ajutorarea duhovnicească a oamenilor, își dă roadele la timpul cuvenit.

* * *

Societatea «Principele Mircea» organizează pentru 23 Aprilie — 23 Maiu 1931, o Expoziție internațională a Copilului, sub înaltul patronaj al M. S. Regina Maria, președintă fiind A. S. Regală Principesa Ileana. Ideea de a organiza o expoziție a Copilului, care să servească la instruirea maselor și la propagarea ideilor moderne referitoare la creșterea și îngrijirea copiilor, a fost adoptată de toate persoanele, care își dau seama că problema ridicării noastre ca neam trebuie să înceapă dela copil. Expoziția se va prezenta într'un chip sintetic și cât se poate de sugestiv, cuprinzând probleme referitoare la natalitatea și mortalitatea copilului, la ereditate, și eugenie, alimentație, îmbrăcăminte, igienă, maladii, etc. De asemenea vor fi examinate problemele în legătură cu munca, cooperația, asistența socială, juridică, învățământ, educație fizică și educație morală și problemele de artă ale copilului.

Firește că Biserica noastră își are de spus și ea cuvântul ei în această chestiune atât de importantă. Ce-a făcut biserica pentru creșterea religioasă a copilului? Prin ce mijloace, cu ce scop și în ce măsură s'a dezvoltat lucrul bisericii în latura aceasta? Iată probleme care trebuiesc puse și rezolvite cu prilejul acestei binevenite Expoziții a Copilului. Deaceia e absolut nevoie ca preoțimea să dea tot concursul ca în această Expoziție lucrul bisericii să fie reprezentat cât mai complet.

Circulara No. 794

Prea Cucernice Părinte,

Am observat, în multe împrejurări, că se produc anumite abateri, cari pot deveni grave, în legătură cu ritualul și cântările religioase ce se practică în săli de conferințe și biserici, cu ocazia cercurilor pastorale, conferințelor misionare, orelor de rugăciuni, etc.

De pildă: Pomenirile dela ieșirea cu Sfintele daruri — la sfânta Liturghie — se fac adeseori introducându-se de oficanți cu-

vinte, fraze proprii, neologisme etc. cu totul nepotrivite.

Tot astfel polihroanele, în diferite ocazii, sună în chip deosebit dela loc la loc și de la persoană la persoană. În această privință, vă invităm să puneți în vedere tuturor preoților că sunt obligați să respecte cu toată strictețea ritualul stabilit în biserica noastră și veți atrage deosebita atențiune că nu e îngăduit nimănui să introducă cuvinte sau fraze proprii în slujbele bisericești și nici să execute alte cântări decât cele ortodoxe și cari sunt cuprinse în cărțile de ritual.

Pe dealtă parte, vorbesc în biserică persoane civile, nesfințite sau necunoscute.

Nu ne îndoim că asemenea persoane sunt totdeauna bine intenționate, dar cu toate acestea de multe ori rezultatele sunt complet nesatisfăcătoare. Pentru a evita asemenea situații, cari pot aduce grave prejudicii lucrării bisericii, vă invităm să puneți în vedere c. c. preoți ca pe viitor să nu mai îngăduie persoanelor civile a ține predici sau cuvântări în biserică.

Arhiepiscop și Mitropolit
† TITU TÂRGOVIȘTEANU

Cons. referent.
Pr. Manea Popescu

Circulara No. 14.801

Prea Cucernice Părinte,

Din conferințele generale pastorale ținute în Mai 1930, a rezultat alcătuirea unui program de lucrare social-creștină, care să fie înfăptuit în fiecare parohie. [Consiliul eparhial, în ședința sa dela 7 Iulie 1930, a aprobat programul social-creștin de lucrare în parohie astfel cum se găsește publicat în «Apostolul» Nr. 17 dela 1 Septembrie și v'a pus obligațiunea ca în orice prilej, de control și vizitare a parohiilor să vă interesați foarte deaproape și despre ceea ce s'a înfăptuit în parohie ca lucrare social-creștină.

De oarece programul prevede înființarea în fiecare parohie a unei filiale a „Asociației creștine ortodoxe Patriarhul Miron“, deci organizarea enoriei din punct de vedere creștin și desfășurarea unei acțiuni de educație, instrucție și ajutorare printre creștini, — pentru a pune început acestei lucrări, vă trimetem odată cu această un număr de

exemplare din revista «Asociației — Cuvânt bun — din care veți da gratuit câte un exemplar fiecărui părinte paroh.

În acest număr este cuprins Statutul de organizare al Asociației după care urmează să se organizeze fiecare filială în parohie.

Dela 1 Ianuarie 1931, revista «Cuvânt Bun» va fi transformată în foaie pentru popor și va fi expedită la oficiul parohial, cu scopul de a fi pusă în mâinile creștinilor contra unei sume cu totul minimală.

P. C. Voastră veți urmări îndeaproape organizarea acestei lucrări, veți atrage atenția C. C. Preoți că numai astfel se poate lupta cu succes împotriva sectanților și altor curente distructive și veți lămuri că numirea de filială nu înseamnă decât legătură spirituală cu organizația centrală, fără nici un fel de alte obligațiuni materiale etc.

Arhiepiscop și Mitropolit,
† TITUS TÂRGOVIȘTEANU

Cons. referent,
Pr. Manea Popescu

Circulara No. 1006

Prea Cucernice Părinte,

Se știe, că ritualul Bisericii noastre ortodoxe este cel mai frumos și mai impresionant. Dar ca să influențeze cât mai puternic pe ascultători trebuie oficiat cu multă demnitate.

Biserica trebuie să fie curată, îngrijită cu toate obiectele din ea. Să fie frumos pictată. Cărțile frumos legate. Vasele sfinte să aibă formele lor bisericesti; deosebite de sticlele ori vasele din folosința comună. Odăjdiile clerului strălucite. Mișcările preoților slujitori cumpătate, pline de evlavie, de demnitate; gesturile măsurate etc.

În asemenea biserică slujba decurge — în adevăr — frumos, maestos chiar.

Și sunt multe biserici, unde de fapt slujba te impresionează adânc.

Dar se întâmplă des, că în cursul unei asemenea slujbe rituale, — în sau afară de biserică — cu atmosfera ei sărbătorească, apare paracliserul în haine civile, rele, tocite, cu părul sbârlit, uneori având o înfățișare nesimpatică. Prezența lui strică totul și publicul până aci atât de bine impresionat simte o adâncă stingherire sufletească. Acest rău trebuie negreșit înlăturat.

De aceea aflăm de necesar a dispune,

ca toate bisericile urbane să fie în deosebită atenție și la faptul acesta, căci paracliserul e necesar la slujbe. Aduce și duce cădelnița, o carte, tetrapodul de citit Sf. Evanghelia, un sfeșnic etc. De aceea el trebuie îmbrăcat în stihar. Stofa stiharului să fie — nu deschisă — ci întunecată, ca să nu fie bătător la ochi. Aceasta e absolut necesar mai ales în orașe. Unele biserici fac aceasta, urmând bunele pilde din trecut.

La sate unde paracliserul se prezintă în port țărănesc, aceasta e mai simpatic. În multe locuri, chiar țărani frunțași fac serviciul amintit sau tineri școlari.

Prea cucernicii Protopopi sunt poftiți a aduce acest ordin la cunoștința parohilor și ținându-l în evidență, a stăruii pentru îndeplinirea lui.

Cu arhieresti binecuvântări.

Arhiepiscop și Mitropolit,
† TITUS TÂRGOVIȘTEANU

Cons. referent,
Pr. Manea Popescu

Circulara No. 788

Prea Cucernice Părinte,

Binevoii a lua măsuri, ca de urgență, fiecare parohie să raporteze asupra faptelor de milă creștină înlăptuite față de săraci în cursul anului 1930.

Fiecare paroh va arăta precis câți săraci a ajutat, din ce a constatat ajutorul, de unde s'au strâns ajutoarele (donațiuni chete sau cutia milei creștine) și la ce sumă totală se ridică asistența creștină efectuată de biserică prin organele ei, în cursul anului 1930.

Avem nevoie de aceste date și pentru a fi date publicității, ca să se vadă de toată lumea contribuția reală a bisericii la binele general, cât și pentru adunarea eparhială ce se va ține după Paști.

E o datorie de conștiință ca fiecare preot să răspundă cât mai repede și cât mai complet.

Arhiepiscop și Mitropolit,
TITUS TÂRGOVIȘTEANU

Cons. referent
Pr. Manea Popescu

Circulara No. 789

Prea Cucernice Părinte,

Institutul Biblic al Bisericii noastre ne înaintează o situațiune din care reese că prea puține exemplare, din lucrările tipă-

rite în editura sa, au ajuns în mâinile cetitorilor ortodoksi din masa mare a creștinilor. Firește că în materie de răspândirea cărții, se presupune existența unui întreg și complicat angrenaj de organe mai mici sau mai mari, deci o organizațiune mai sistematică și bine studiată de colportaj cum obișnuesc în general marile edituri.

În răspândirea cărții creștinești însă această organizație încă n'ar fi de ajuns, dacă lipsește dispozițiunea sufletească a cetitorului. Această dispozițiune nu poate fi de cât rezultatul activității preotului respectiv. E nevoie deci, în primul rând, ca în orice împrejurare și folosind cu tact toate mijloacele necesare, preotul să pregătească sufletește pe creștini cu scopul de a forma gustul cetitului de cărți creștinești. Va veni timpul când în fiecare parohie va trebui să ia ființă un serviciu de colportaj, mai ales că sectanții au inundat satele cu colportori încărcăți de cărți otrăvitoare. Până atunci obligăm pe fiecare preot ca să stăruiască a răspândi cel puțin *Noul Testament* și *Psaltirea*, editate de Institutul Biblic, în felul ca în casa fiecărui creștin, ca și în mâinile fiecărui elev dela școlile aflătoare în parohie, să se găsească *Noul Testament* și *Psaltirea*.

Arhiepiscop și Mitropolit,
TITUS TÂRGOVIȘTEANU

Cons. referent
Pr. Manea Popescu

Serbarea Patronului Facultății de Teologie.

Duminecă, 25 Ianuarie a. c., săvârșindu-se și pomenirea Sf. Grigorie Teologul, Facultatea de Teologie din București și-a serbat patronul său propriu.

În biserica Sf. Spiridon — Biserica Universității — a avut loc o slujbă cu adevărat înălțătoare, în prezența I. P. Sf. Patriarh, care a ținut să arate și de data aceasta înaltul interes ce poartă primei Facultăți de Teologie din Țară.

Slujba a fost săvârșită de un mare și armonios sobor de Cucernici Părinți, care a plăcut I. P. Sf. Patriarh prin felul demn și disciplinat în care a slujit. Conducerea Soborului o aveau P. P. C. C. Părinți, I. Oprescu, bătrânul paroh al Bisericii Sf. Spiridon, a cărui voce, uneori, avea răsunetul unui glas

ușor și tainic de dincolo, și Profesorul Grigorie Cristescu, noul preot al Bisericii și Duhovnicul și supraveghetorul întregului tineret universitar. P. S. Vicar Platon, care avea să officieze Te-Deum-ul dela sfârșit, dirija discret din altar, fără să slujească, mișcările ansamblului liturgic.

Biserica era plină de credincioși, la cari acum se adăogau profesorii și studenții Facultății de Teologie, veniți cu evlavie să asculte slujba pomenirii ilustrului lor patron.

Și la sfârșit, ca încoronare a slujbei, asistența a ascultat cel mai frumos panegiric din câte se pot rosti pentru marele doctor și ierarh al creștinătății, care a fost Sf. Grigorie Teologul.

Cele câteva pasagii citate pentru a ilustra cugetarea și simțirea Sf. Grigorie Teologul au fost de o frumusețe și de o adâncime care au impresonat chiar pe cei mai indiferenți.

La orele 1, după oficierea Te-Deum-ului de către însuși P. Sf. Platon, înconjurat de acelaș frumos sobor, I. P. Sf. Patriarh binecuvântând poporul s'a retras mulțumit de a fi asistat la o atât de frumoasă slujbă.

Solemnitatea dela biserica Cărmidarii de jos

Societatea «Sfinții Arhangheli» a lucrătorilor măcelari din Capitală și-a serbat în ziua de 1 Febr. patronul, printr'un serviciu divin, la biserica Cărmidarii de jos, oficiat de preotul protoereu Moisiu.

Preotul Păunescu a arătat însemnătatea zilei mulțumind societății că respectă tradiția creștinească de a împărți ajutoare la săraci. *S'a împărțit 500 kg. carne și 500 pâini la oameni săraci.*

Au luat parte d-nii Gr. Trancu-Iași, fost ministru; Grozdea, fost primar de sector; Dinulescu, directorul abatorului, Th. Voiculescu președintele «Uniunii măcelarilor angroșiști». *S'a împărțit și îmbrăcăminte la copiii săraci.*

După aceea s'a servit o mică gustare, în timpul căreia a vorbit d-nii Teodorescu, T. Voiculescu, Dinulescu, Grozdea, fost primar în sectoru II Negru. A încheiat d. Mihalache G. Nicula, mulțumind celor de față pentru pariciparea lor darnică la această manifestație creștinească.

C R O N I C A E X T E R N A

Scurtă privire asupra organizațiunii bisericești post-belice din Polonia.

S'a spus adesea că noțiunea de „Polonez“ este strâns legată de cea de „Catholic“, în înțelesul de „romano-catholic“; par a fi două noțiuni identice, în mintea tuturor, două noțiuni, cari în decursul veacurilor, au dovedit această credință.

Aceasta, de fapt, este un adevăr stabilit, înnăscut în ființa oricărui polonez, de pe orice parte a globului, fiindcă în mintea lui, gândirea uneia atrage pe cealaltă, ca două lucruri dependente, fiind vorba de religione în raport cu naționalitatea, așa precum la pronunțarea cuvântului de „rus“, ne flutură acela de „prawoslavnic“, noțiune care înainte de războiul mondial părea că este un apagiu rezervat rușilor.

Intr'adevăr, că Polonezul este un romano-catholic, foarte credincios, cel puțin de formă, principiilor sale de credință, cari par'că se rezumă, în mintea lui, la îndeplinirea datoriei de a frecventa Biserica regulat Duminica și sărbătorile, cel puțin, dacă nu și zilnic, pentru cei cari grija zilei de mâine îi apasă mai puțin.

Inflăcărea lui este atât de mare, că'n numele religiunii săvârșește cele mai mari acte de caritate, la îndemnul pionerilor romano-catolici, cari sunt preoții și mai ales călugării din diferite ordine religioase.

La procesiunile religioase cum de exemplu la sărbătorile „Zelony Swiat“ (Joiă Verde, 4 Iunie) și „Trupul Domnului“ (Boze cialo), totul ia un caracter pare-se național.

Toată suflarea poloneză ia parte, rugându-se în corpore și cântând imne, cu drapelurile tuturor societăților de binefacere și ale breslelor în frunte, adăogând statuetele „Imaculatei Fecioare“ purtate de patru persoane, fastul și faptul participării la aceste procesiuni a celor mai de seamă personalități ale statului.

Romano-catholicismul este religionea de Stat. Odată Polonia independentă, Papa menținu pe Mgr. Ratti, la Varșovia, ca nunțiu papal, care a fost sfințit arhiepiscop de către arhiepiscopul Varșoviei, un caz foarte rar, în

fața guvernului polonez și a unui numeros public¹⁾.

La 17 Decembrie 1917, în sala consistoriului, Benoit XV, remite bareta noilor cardinali polonezi, arhiepiscopilor de Varșovia și Poznan, cu care ocaziune se manifestă sentimentele frumoase pe cari „Sfântul scaun“ le nutrește față de națiunea poloneză, în care și-a pus speranțe mari.

Constituția poloneză din 17 Martie, 1921, confirmă locul pe care-l ocupă Biserica romano-catholică în Polonia, fiindcă în art. 114, cetim: „Religiunea romano-catholică, fiind religiunea marelui majorității a națiunii, ocupă primul loc printre celelalte religii admise de Stat. Biserica romano-catholică se guvernează prin propriile sale legi. Raporturile dintre stat și Biserică vor fi determinate pe baza unui concordat cu Sfântul Scaun, cari vor fi ratificate de Dietă²⁾. Acest concordat este semnat la Roma de către delegațiunea poloneză, la 10 Februarie, anul 1925.

În baza acestui concordat, Biserica romano-catholică are o deplină libertate în Statul polonez, garantarea exercițiului puterii spirituale și a jurisdicțiunii, libera administrație, subvenții, conform legilor divine și ale dreptului canonic. Nunțiul papal, cu reședința în Varșovia, va avea sub puterea sa și orașul liber Danzig.

Nici o parte din republica Poloneză, nu va depinde de vre-un episcop al cărui scaun se află în afară de granițele ei (art. X) și limitele provinciilor bisericești și ale diocezilor vor fi conform frontierelor statului polonez. (Art. XXVI).

În privința numirilor de episcopi și arhiepiscopi, alegerea lor aparține Sfântului Scaun, făcându-se în prealabil adresa către Președintele Republicii, spre a fi asigurați că nu sunt motive politice, cari s'ar împotrivi alegerii, demnitari, cari înainte de a-și lua funcțiunile în primire, vor depune în mâinile Președintelui, o formulă de credință.

În baza concordatului, organizația teritorială a Bisericii romano-catolice, este împărțită

1) Mgr. Ratti, este actualul Papă Pius al XI-lea, după ce mai înainte a fost arhiepiscop de Milano.

2) Casimir Smogorzewski. La Pologne restaurée, 1927.

în cinci provincii, cinci mitropolii: 1) Gniezno Poznani, 2) Varșovia, 3) Vilno, 4) Cracovia și 5) Lvov (Lemberg), cari la rândul lor, sunt divizate în 20 de diocenze.

Acest concordat a fost ratificat de către Seim-ul polonez (camera deputaților), la 23 Aprilie 1926. Odată concordatul încheiat, deci baza unei viitoare operațiuni, odată stabilită și cunoscută fiind propaganda papală pentru prozelitism, se încearcă și în Polonia lucrul acesta, la cetățenii polonezi, de religie ortodoxă, cari locuiesc la granița răsăriteană a actualei Polonii, la Rușii, așa zși, Micș, Ruteni sau Ucrainenii. Noii adepți sunt numiți „uniți“, dintre cari avem și noi Români în Transilvania, Maramureș. În Europa există câteva milioane din acești „uniți“. În Galiția Orientală, din actuala Polonie, sunt 3 milioane.

În urma unei puternice, constante și consecutive acțiuni papale dealungul veacurilor, episcopii ruteni, reuniți la Sinodul de la Brzesc (cit. Bjeșci), din anul 1595, recunosc autoritatea Papei, deci unirea cu Roma, proclamata și de Papa Clement VIII la 23 Decembrie 1595.

Pe acești noi convertiți, papa pune o bază deosebită, căci Urban VIII, scrie acestor episcopi uniți în anul 1624... „*Per vos, mei Rutheni, Orientem convertendum spero...*“

Iată prin cine spera Papa să convertească Orientul!...

Influența papală scăzn însă, odată cu desmembrarea Poloniei.

Intervenți din nou o metamorfoză! Mulți dintre uniți, trecură la ortodoxism, din nou, la credința strămoșilor lor, iar numărul celor fideli Papei, se reduce la 300.0000, în mod tainic, din cauza așa zisei persecuțiuni țariste¹⁾.

Astfel se prezintă situația în teritoriul ocupat de Rusia, însă cu totul altfel este în cel care-a aparținut Austriei.

Aici există mitropolia de Halici pe care papa Pius VII, a readus-o la viață și de care depindeau: Scaunul mitropolitan din Lvov și eparhiile de Przemysl (cit. Pșemîsl) și Stanislawow (c. Stanislavuv).

Roma s'a ocupat foarte de aproape de organizarea acestora, însă cu totul altceva vedeau în aceasta Rutenii uniți; ei vedeau în propaganda romano-catolică, un mijloc și un

ajutor pentru aducerea la îndeplinire a separatismului ucrainean în Polonia, (lucru care-i caracterizează).

Pentru propagandă deci, s'a fondat în Varșovia la 14 Decembrie 1921, o „Societate poloneză misionară“, pentru ca să organizeze puternic, misiunea romano-catolică în țările slave¹⁾ iar mai întâiu „în însăși partea orientală a Poloniei“.

Mijloacele de propagandă ale acestei societăți sunt: Construirea și restaurarea bisericilor, prin alte diferite mijloace propagandiste ca, foi volante, publicațiuni periodice, etc.; subvențiuni bănești acordate operelor romano-catolice, patronate de episcopi, fondarea de case de educație, orfelinate, etc., excluzând din programul său, orice preocupare de ordin politic.

Această societate a foudat la universitatea romano-catolică din orașul Lublin, un seminar misionar oriental, iar Jezuiții au fondat la Albertyn, o „Misiune orientală“, toate acestea având aprobarea prealabilă a episcopilor polonezi, convocați în acest scop, precum și a Romei. S'a mai decis și crearea de parohii de rit slav-oriental, în episcopatele romano-catolice de Est. S'au și creat patru de acest fel cari păzesc ritul oriental, cu predici în limba slavă veche bisericească, limbă în care au predicat apostolii slavonismului, frații Chiril și Metodi; totuși ei depind de episcopii romano-catolici.

În modul acesta, propaganda romano-catolică este foarte intensă, cu oameni bine pregătiți și cu destule mijloace materiale puse la dispoziție în acest scop. Și să nu uităm cuvintele mai sus menționate, adresate de de Papa Urban VIII, Rutenilor, prin cari speră să convertească orientul.

Oare nu s'ar resimți și la puținii confrăți ruteni din Bucovina și Maramureși?

De altfel avem și noi episcopate greco-catolice, menționând că în 1926, episcopia greco-catolică ruteană din Maramureși, avea 19 parohii iar vicariatul greco-catolic diu Siret-Bucovina, 18²⁾. Cât despre celelalte birici din Polonia, ar trebui să menționez pe cea ortodoxă rusă care ocupă al doilea loc, „Biserică autocefală“, și de care mă voi ocupa în viitor.

Varșovia, Dec. 1930.

V. DUDU, student.

1. Z. A. Czernicsi – Schematyzm Kosciola rzymsko – Katolickiegow Rzeczpospolitei Polkiej. Krakow 1925.

1. Polski przeglad Katolicki 1922. (Buletinul catolic al Poloniei).

2. Anuarul pentru toți, 1928.

CARTI NOUI, REVISTE

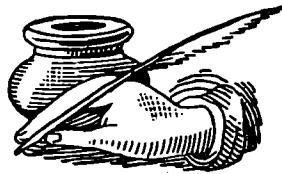
— *Mă iubești tu?* de Preotul N. Runceanu, bis. Sf. Vineri-Herasca, București. Format obișnuit, 48 pagini, prețul 10 lei.

P. C. Preot N. Runceanu publică, în această simpatică broșură, trei din predicile ținute de Sf. Sa în adunările creștinești ale cercului pastoral cu sediul la biserica Sf. Vineri-Herasca. Prima predică, *Dovada iubirii*, tratează despre însemnătatea Sfintei Cruci. Pe cruce Mântuitorul a făcut dovada iubirii, ceea ce obligă pe creștin să răspundă la iubire cu iubire. A doua, intitulată: *Mă iubești tu?* vorbește despre convorbirea Mântuitorului cu Apostolul Petru, după înviere, când prin întrebarea întreită: mă iubești tu?, îl reasează în drepturile și vrednicia lui de apostol, din care căzuse în urma lepădării din seara judecății. A treia predică — *Ce vrei să fac?* — explică momentul tămăduirii orbului, care strigă tare în urma Mântuitorului: „Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, miluește-mă“. (Marcu X, 51).

Predica părintelui Runceanu este predica unui preot credincios, nu a unui teolog. Aceasta îi dă o putere deosebită, căci în ea cetitorul găsește vibrațiunile Duhului lui Dumnezeu.

Deaceia recomandăm călduros aceste predici fraților preoți, cari doresc să cetească și să se folosească de lucruri bune.

* * *

— *Pilda nunții fiului de împărat* de Preotul Traian Costea dela biserica Sf. Elefterie, București o broșură, format mic, în 16 pagini, fără arătarea prețului. Căci, fără îndoială, părintele Costea urmărește, prin publicarea broșurii, răspândirea gândului creștin și deprinderea creștinilor cu lectura cuvântului lui Dumnezeu. Ceea ce este mai presus de orice laudă. Și credem că își va ajunge acest scop dacă și de aci înainte va continua cu asemenea tipărituri, cari se remarcă și prin cuprinsul bine redat și prin forma exterioară care întrunește toate bunele condițiuni ale tehnicii tipografice.

* * *

— *Dogma Sfintei Treimi* în concepția creștinismului. Studiu dogmatico-istorico, de Iconom St. S. Bejan, Tipografia Eparhială „Cartea Românească“ — Chișinău — 1930. 216 pagini, prețul 100 lei.

* * *

— *Curentul ortodoxiei*, foaie de zidire sufletească, organ al clerului din protopopiatul Vălenii-de-Munte, jud. Prahova. În Ianuarie 1931 a intrat în al doilea an. Până în prezent a apărut în condițiuni multămitoare. Bunăvoința, munca și destoinicia colaboratorilor e o garanție că va izbuti să-și ajungă scopul, care este: stimularea activității culturale misionare în protopopiat.

Din aceleași preocupări și cu acelaș scop a apărut *Păstorul Ortodox*, organ oficial al clerului din jud. Ilfov, cu redacția și administrația la protopopia Budești — jud. Ilfov. —

Organizați în fiecare parohie „Asociația creștină ortodoxă Patriarhul Miron“

Creștinul nu trebuie să se simtă niciodată singur. Să se întrunească împreună cu alți frați, în frunte cu preotul. Așa cum făcea primii creștini, cari în fiecare zi se duceau să asculte pe apostoli predicând și să se roage și să laude pe Dumnezeu împreună cu ei (Faptele Apost. II, 42—47). Cât de bine s'ar simți sufletul după o zi de împărtășirea cu Dumnezeu. O zi pe săptămână, și anume Duminica. De dimineața, Sf. Liturghie, iar după amiază, petrecerea îndeobște, la Asociație, cu conferințe, cu cântări și citirile folositoare.

PAROHII VACANTE

PREOȚI

Protoeria II Ilfov, Circ. Budești — Se publică concurs, cu termen de 30 zile cu începere de la 1 Ianuarie 1931, pentru ocuparea postului vacant de preot paroh al parohiei Căscioarele-Ilfov II Budești devenit vacant prin decesul fostului paroh preotul Ion I. Radu, din 22 Decembrie 1930.

Parohia Căscioarele are 380 familii cu 1520 suflete are 8½ h. a. sesie parohială; are biserică, are casă parohială.

Preotul în afară de salariul conform gradului de studii mai are și un venit al epitrahilului de circa 3—4000 lei anual.

Cererile de transferări sau de hirotonie, reglementare candidații le vor înainta sf. Arhiepiscopiei, în termenul fixat, cari se vor trimite Protopopiei spre referire.

Protopop, Icon. I. POPESCU.

CÂNTĂREȚI

Protoeria I Ploești. — Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț al II-lea rămas vacant la biserica Sf. Vasile, prin transferarea titularului.

Protopop, CONST. M. PETRE.

Se publică concurs în termen de 30 zile dela apariție în „Apostolul“ pentru ocuparea unui post de cântăreț vacant la parohia sf. Vineri din Ploești.

Veniturile sunt: Salariul dela stat și cele obișnuite dela diferite servicii. După expirarea concursului, concurenții vor avea a depune examen în fața comisiei protopopești la termenul ce li se va indica.

În acest protopopiat mai sunt posturi vacante la parohiile: Apostolache, Călugăreni I, Condu-ratu, Inotești, Parepa, Rotari, Vadu-Săpat și Valea-Nicovani.

Protopop, VICENȚIU POP.

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț de la biserica parohială din Moreni. Beneficii: Salariul de comună urbană grad II și venitul din enorie.

Deasemenea se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț dela biserica filială Stavropoleos, din parohia Moreni.

Beneficii: Salariul de 2000 lei lunar, prin bugetul bisericii și venitul din enorie.

Cererile dimpreună cu toate actele se vor adresa parohiei respective.

Protopop, VICENȚIU POP.

Protoeria III Dâmbovița. — Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț la parohia Cazaci devenit vacant pe 1 Ianuarie c., prin demisiunea cântărețului Stan I. Coman.

Cererile și actele necesare se vor înainta oficiului protopopes, în termen de 15 zile după publicare.

Protopop, A. POPESCU.

Protoeria I Câmpulung-Muscel. — Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț II, la parohia Suslănești, vacant prin demisia titularului Constantin Tican.

Doritorii vor adresa cererile lor Protoieriei în termen de 15 zile, unde vor depune și examen în fața comisiei respective.

Protopop, Pr. N. PROCA.

Cucernicli Preoți și toți creștinii drept măritori din Eparhia Noastră sunt rugați să ia conștiință că, în cursul lunii Februarie, va apare Calendarul Anuar publicat de Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor, întocmit după datele oficiale ale Sf. Sinod și conținând o enumerare a tuturor instituțiilor bisericești cu personalul lor.

Este de datorie tuturor să nu-și procure alte feluri de calendare, ci să aștepte apariția Calendarului oficial.

Consiliul Eparhial

AU APĂRUT:

- Vol. I. — 69 „**CUVÂNTĂRI ȘI PREDICI** ale unui teolog mai târziu cleric român în țară sub stăpânire străină”. Pag. 382 — 1888-1902. Lei 120. —
Vol. II. — 55 „**PASTORALE ȘI CUVÂNTĂRI** ale unui episcop român în țară sub stăpânire străină”. Pagini 306. — 1910-1919. Lei 50. —
Vol. III. — 95 „**CUVÂNTĂRI**. Trei ani de propoveduire pastorală”. Pagini 365 — 1919-1922. Lei 60.

toate de

Dr. MIRON CRISTEA

Data fiind valoarea autorului, le recomandăm preșimel noastre spre cumpărare și folosire în munca ei pastorală.

„APOSTOLUL“

DARURI, MULȚUMIRI.

— Consiliul parohial al parohiei Gumești-Telemorman aduce viile sale mulțumiri D-lui Ștefan Predescu și soției sale din această comună pentru sprijinul ce ne-a dat, donând pentru reparația bis. parohiale suma de 22.000 lei.

Dumnezeu să-i răsplătească cu darurile Sale cele bogate.

* * *

— Consiliul parohial al bisericii Icoana din București mulțamește călduros Doamnei Maria Fortunatu, din acea parohie care a donat bisericii suma de 5000 (cinci mii) lei.

Dumnezeu s'o aibă în sfânta-i pază.

* * *

— Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Gorgota jud. Prahova aduce călduroase mulțămiri următorilor enoriași pentru donațiunile făcute bisericii: 1) Ion V. Nenciu, 1000 lei pentru Sf. Antimis; 2, D-l Ion Mihaiu una pereche cununii metal argintat în valoare de 600 lei; 3. D-na. Dochia Ioniță una căldărușe de aramă pentru botez în valoare de 400 lei; 4. D-l. Ioniță Neamțu două scaune mari în valoare de una sută lei și d-l. Marin N. Nițu 2 sfeșnice de metal argintat în valoare de 1200 lei.— Deasemenea enoriașii parohiei Gorgota au donat Sf. Bisericii un rând de vestimente preoțești, în valoare de 8400 lei.

Dumnezeu să-i răsplătească cu binecuvântările Lui îmbelșugate.

11. Paraclisul I și al II-lea al Maicii Domnului	5 „
12. Cultul Sfinților (venerarea și invocarea lor) de Diac. Al. N. Constantinescu	5 „
13. Noul Testament, de Păr. Gala Galaction legat în pânză	100 „
Idem în piele lux	400 „
14. Psaltirea, ed. Inst. Biblic, trad. Părint. Gala Galaction	50 „
Rabatul de 20 % se acordă la cărțile de sub No. 1—13 și numai la comenzile cari trec de 25 exemplare.	

Carte de rugăciuni de I. P. S. Patriarh

Legată în piele peste tot	lei 90
„ „ „ „ „ „	75
„ „ pânză peste tot	65
„ „ „ „ „ „	55

Icoanele (foi volante)

Maica Domnului și Domnul Hristos, lucrate pentru „Institutul Biblic“ de un anume pictor al nostru, adânc cunoscător al picturii bizantine, și imprimate la München în condițiuni tehnice superioare, au sosit în țară și se află de vânzare la „Tipografia Cărților Bisericești“, cu următoarele prețuri:

Icoanele mari 62/47 c. m., lei 40 bucata, icoane mijlocii 42/25 c. m., lei 30 bucata, icoane mici, format c. poștală, lei 4 bucata. Icoanele se vând numai contra cost.

Cărți apărute în editura Institutului Biblic

1. Lazăr Diacul. Pr. Sebastian Stanca	5 lei
2. Patimile Mântuitorului, Pr. Criveanu	5 „
3. Împotriva beției, I. P. S. Patriarh	5 „
4. Două întâmplări minunate, Pr. Gr. Pișculescu, (Gala Galaction).	5 „
5. Durerea Vinerii celei mari, de Arhim. I. Scriban	5 „
6. Catehismul creștinului ortodox, de Pr. I. Mihăilescu	10 „
7. Adventismul dat pe față de un fost adventist, de Arhim. Scriban	15 „
8. Ce să crezi și cum să trăiești, de P. S. Nicodem	4 „
9. Povestiri folositoare pentru popor, de A. V. P.	6 „
10. Legea de organizare a Bisericii ortodoxe române	12 „

AU APARUT :

„CARTEA DE RUGĂCIUNE, PENTRU TOT ROMÂNUL“. 150 pag. Format obicinuit, Lei 80 legată și 20 Lei broșată.

„CARTICĂ DE RUGĂCIUNI“, 242 pag. Format micuț. Pentru bărbați, de purtat în buzunarul pieptarului; pentru femei în trăistuța de mână. Lei 155 în piele aurită; Lei 90 în piele simplă, Lei 70 și 80 în pânză; Lei 25, Broșată.

de Dr. MIRON CRISTEA, Patriarh.

Se recomandă tuturor.

„APOSTOLUL“

CEREȚI

NOUL TESTAMENT

traducere de

Părintele GRIGORE PIȘCULESCU

la Institutul Biblic, Sf. Sinod,
strada Antim, București.

Broșat 70 lei. = Legat flexibil 100 lei.